

Poznań, 22 września 2020 r.

Jego Ekscelencja

Anders EIDE

Ambasador Królestwa Norwegii w Polsce

Ekscelencjo Panie Ambasadorze,

Ze względu na tradycyjnie dobre relacje między naszymi narodami, a także na przyjacielską współpracę Związku Miast Polskich z partnerami w Norwegii, proszę przyjąć w imieniu polskich miast najlepsze życzenia udanej misji w Polsce. Czerpiemy bardzo wiele dobrych przykładów z doświadczeń lokalnej demokracji i gospodarki w Norwegii, dzięki czemu wciąż wzrasta jakość zarządzania sprawami lokalnymi w naszym kraju. Bardzo za to dziękujemy.

Tym bardziej jest mi przykro, że muszę zwrócić się do Pana od razu na początku pełnienia przez Pana swej misji w sprawie trudnej i kontrowersyjnej. Ma to związek z oświadczeniem Ministra Spraw Zagranicznych Norwegii, dotyczącym pozbawienia możliwości korzystania ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego polskich miast, gmin, powiatów i regionów, które przyjęły uchwały ustanawiające tzw. „strefy wolne od ideologii LGBT”.

Na wstępie pragnę zwrócić uwagę na to, że polskie samorządy zostały uwikłane w wojnę ideologiczną, toczoną przez główne partie polityczne w ramach dwóch kampanii wyborczych – najpierw parlamentarnej (2019), a następnie prezydenckiej (2020). Nie odnosząc się do merytorycznej strony tej wojny muszę stwierdzić, że takie jej nagłośnienie miało na celu skierowanie uwagi konkretnych elektoratów na ten problem, który bynajmniej nie jest kluczowy dla Polski. Ordynacja wyborcza do rad gmin sprzyja ich upartyjnieniu, stąd łatwe dotarcie do lokalnych radnych z pomysłami działaczy aparatu partyjnego, które często mają formę bardzo źle przygotowanych projektów.

Nie kwestionując zasadności takiej zapowiedzi Pani Minister muszę jednak prosić o rozważenie konkretnych sytuacji i wzięcie pod uwagę okoliczności, które całkowicie pomija się w międzynarodowej, niestety bardzo splotonej debacie na ten temat.

1. Stanowiska odnoszące się do ideologii LGBT

W tym zakresie co do zasady podzielamy stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich oraz argumenty wojewódzkich sądów administracyjnych, wyrażane w wyrokach kwestionujących te uchwały (stwierdzających ich nieważność ze skutkiem wstecznym *ex tunc*). Argumenty te dotyczą:

- wykroczenia przez rady gmin poza sferę zadań przypisanych gminom przez Konstytucję i ustawy,
- odniesienia sformułowania „ideologia LGBT” wprost do osób, od których określić w języku angielskim utworzono ten akronim, co może oznaczać dyskryminację tych osób.

Wskazujemy też, że – zgodnie z polskim prawem – uchwały te, niezależnie od wskazanych wad, są jedynie niewiążącym stanowiskiem rady danej jednostki o charakterze niewłaściwym.

Ponieważ jednak konsekwencje zapowiedziane przez Ministra Spraw Zagranicznych Królestwa Norwegii będą poważne, oznaczając odstępstwa prawne od dotąd przyjętych regulaminów i procedur w zaawansowanych już projektach, prosimy o rozważenie dodatkowych informacji również o prawnym charakterze, które mogą złagodzić ocenę poszczególnych przypadków:

a) Stanowisko Rady Miejskiej w **Kraśniku** zostało podjęte w normalnym trybie podczas sesji rady w dniu 30 maja 2019 r. (p. 13 porządku obrad); w głosowaniu przyjęto najpierw treść stanowiska, a następnie – w osobnym głosowaniu – uchwałę o przyjęciu stanowiska; stanowisko jest opub-

likowane w Biuletynie Informacji Publicznej, choć nie jest aktem prawa miejscowego, w zbiorze uchwał Rady Miasta, z dopiskiem „stanowisko”. Stanowisko zawiera kontrowersyjne sformułowanie „samorząd wolny od ideologii LGBT”; w treści uchwały Rada powierza jej wykonanie przewodniczącej Rady Miejskiej, która nie dysponuje żadnymi narzędziami administracyjnymi, umożliwiającymi jej wdrożenie. Burmistrz miasta Kraśnik, w liście wyjaśniającym do mera miasta Nogent-sur-Oise we Francji, które zawiesiło umowę o partnerstwie z Kraśnikiem, informuje że: uchwała wyraża poglądy radnych i nie jest prawem miejscowym; burmistrz miasta ani podlegli mu urzędnicy nie podejmowali i nie będą podejmować żadnych działań o charakterze dyskryminacyjnym wobec kogokolwiek, bez względu na to, co radni napisali w swoim stanowisku oraz że „strefa wolna od LGBT” nigdy nie powstała i nie powstanie w Kraśniku.

b) Stanowisko Rady Miejskiej w **Świdniku**, podjęte w sprawach różnych, dostępne tylko w protokole z sesji RM z dnia 28 marca 2019 r., zawiera wprawdzie kontrowersyjne sformułowanie „Miasto Świdnik wolne od ideologii LGBT”, jednak nie jest ono opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej i nie figuruje w zbiorze aktów prawa miejscowego; nie ma też żadnego znaczenia prawnego;

c) Odmienne konteksty ma oświadczenie Rady Miejskiej **Przemysła**, które nie zawiera formuły „strefa wolna od ideologii LGBT”, ale sprzeciw wobec „promocji i afirmacji ideologii ruchów LGBT”. Oświadczenie to zostało przyjęte już po wyczerpaniu porządku obrad sesji i wyraża pogląd większości radnych (część była przeciw, a część odmówiła udziału w głosowaniu). Oświadczenie nie zostało także przyjęte w formie uchwały, która przewidziana jest wyłącznie dla rozstrzygnięć mających wywołać określone skutki prawne. Nie zawiera więc ono elementów kwestionowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich oraz wskazywanych przez sądy administracyjne jako powody uchylenia w wyrokach uchylających uchwały w tej sprawie.

2. Całkowicie inny charakter ma **Samorządowa Karta Praw Rodziny**, której w medialnej wojnie propagandowej przypisano podobne cechy jak uchwałom odnoszącym się do ideologii LGBT. Jest to działanie z gruntu niesprawiedliwe, ponieważ nie ma potwierdzenia w żadnym punkcie Karty. Ma ona wyłącznie pozytywny wydźwięk i dotyczy wspierania rodzin.

Karta jest w pełni zgodna z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka [np. art. XVI (3)], Europejską Kartą Społeczną i Konwencją Praw Dziecka, a także z art. 18 naszej Konstytucji (*Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej*). Dlatego stawianie jej na równi z uchwałami mającymi kontrowersyjny charakter (p.1) jest niesłuszne.

Karta nie zobowiązuje organu wykonawczego do żadnych konkretnych działań – stanowi natomiast pozytywną deklarację, swoiste „oświadczenie woli” organu stanowiącego miasta.

W tej sytuacji oczekujemy, że – znając obiektywizm strony norweskiej – takie miasta jak **Mielec**, **Przasnysz** i **Tomaszów Mazowiecki** zostaną usunięte z listy gmin niesłusznie posądzonych o dyskryminacyjne praktyki. Wręcz przeciwnie – miasta te od wielu lat realizują bogatą politykę prorodzinną, w tym poprzez lokalne „karty dużej rodziny”, które zapewniają konkretne, codzienne wsparcie dla rodzin wielodzietnych i osób samotnie wychowujących dzieci.

Z wyrazami szacunku

(-) *Andrzej Porawski, dyrektor Biura*

Do wiadomości:

Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej RP,
Anniken Kleven-Gasser, Radca Ambasady ds. Funduszy Norweskich,
Elita Cakule, KS Oslo.